

ZÁVĚREČNÁ HODINA

ZUR387

Lenka Dědková

VÝZKUM FB

Wilson, Gosling, & Graham (2012), přehledovka: 5 hlavních oblastí:

- 1. Kdo FB používá a co na něm uživatelé dělají
- 2. Proč lidé (ne)používají FB?
- 3. Jak se lidé na FB prezentují?
- 4. Jak používání FB ovlivňuje vztahy s dalšími lidmi?
- 5. Proč lidé na FB zveřejňují osobní informace navzdory potenciálním rizikům?

<http://psych.wustl.edu/robertwilson/Category.html>

UŽIVATELÉ FB

„průměrný uživatel“ (Facebook, 2012)

- 130 přátel
- Přispěje k 90 obsahům měsíčně
- 80 stránek, událostí a skupin

Quinn, Chen, & Mulvenna (2011): mladší uživatelé (15-30let) mají 11x více přátel než starší (50+)

Výzkumy „zevnitř FB“ (Backstroom et al., 2011):

Kolik spojení dělí jakékoliv dva lidi?

$N = 721$ mil. uživatelů, 69 bil.přátelství

- Mezi jakýmikoliv dvěma lidmi pouze 4 uživatelé (pro 92 % uživatelů)
- 20 % uživatelů má méně než 25 přátel, 50 % má víc než 100

JAKÉ TYPY STUDIÍ SE DĚLAJÍ

Různé experimenty s FB

- Participanti publikují status nebo si prohlíží vlastní profil a měří se jejich emoční reakce (zvyšují se pozitivní pocity)
  - V závislosti na publiku (okruh blízkých přátel x širší známi)
- Měří se reakce po prvotním navozeném zhoršení nálady (méně negativních efektů u sociálního srovnávání)
- ...

Cross-sectional studie

- S délkou času stráveném na FB klesají pozitivní emoce
- Smysluplná konverzace přes FB zvyšuje self-esteem víc než telefonní konverzace
- Prohlížení FB – méně pozitivních emocí než aktivní používání FB
- Aktivní používání je spojováno s nižším pocitem osamělosti
- ...

Longitudinální studie

CO TAM HRAJE ROLI (METODOLOGICKY)

Způsob používání

- Aktivní x pasivní (někdy podrobnější dělení, někdy nedělené)

Časová perspektiva dopadů

- Minuty, dny, týdny?

Publikum

- Přátelé, okruhy
- Weak ties, strong ties
- Bridging and bonding social capital

Self reporty x logy

Bližší přátelé ve friend listu a aktivní používání je spojováno s vyššími pozitivními pocity než pasivní používání a komunikace či prohlížení obsahů méně blízkých známých

Závist je důsledkem spíše osobnostních charakteristik než ER

INTERMEZZO

 Lenka, in 2017 you received 0 birthday wishes! ...

What will 2018 bring?
3 days
until the New Year!

MEDIACE POUŽÍVÁNÍ INTERNETU

Způsoby, jak se snažíme ovlivnit používání internetu dětí a dospívajících tak, abychom maximalizovali benefity a omezili negativní dopady

Aktéři – **rodiče, učitelé a vrstevníci**

Různé typologie

- Aktivní (+ co-use)
- Restriktivní (zákazy + technické kontroly)
- Monitorování (doptávání se + retrospektivní kontrola obsahu)

- Podle obsahu: mediace sociálních sítí, mediace interakcí, mediace hraní her

Souvisí s rodičovskými styly a dominantně se zkoumá s ohledem na rodiče

EFEKTIVITA MEDIACÍ

Restrikce nejúčinnější ve snižování setkání s rizikem (a tedy i újmy)

Monitoring sám o sobě nekonzistentní výsledky (ale může sloužit jako pobídka k jinému typu mediace, pokud díky němu rodič zjistí něco potenciálně problematického)

Aktivní mediace nemá vliv na setkání s rizikem (v některých studiích je i zvyšuje), ale má vliv na nižší újmu a lepší copingové strategie

Restrikce snižuje i digitální dovednosti, aktivní mediace je zvyšuje

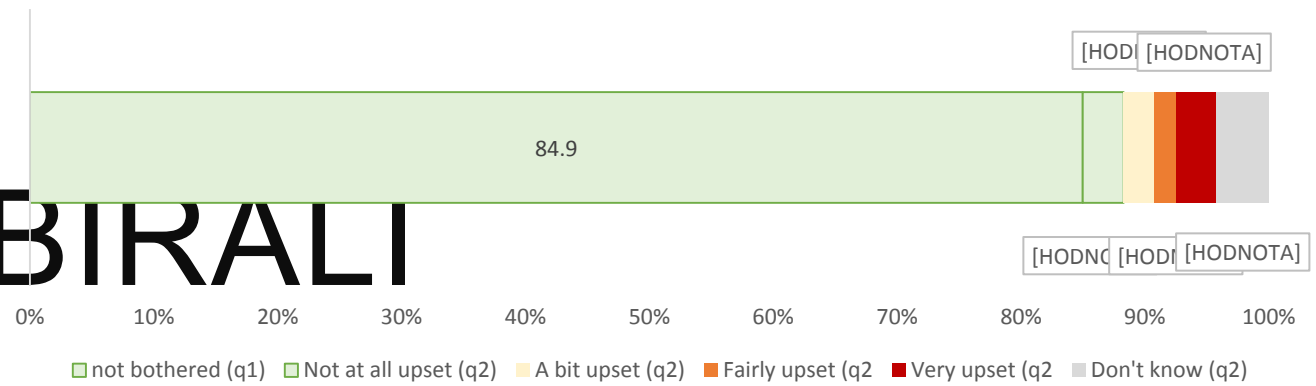
Aktivní mediace souvisí s autoritativním rodičovským stylem, který má celou řadu pozitivních dopadů (zvnitřňování norem, vlastní evaluace chování, lepší psychologický wellbeing)

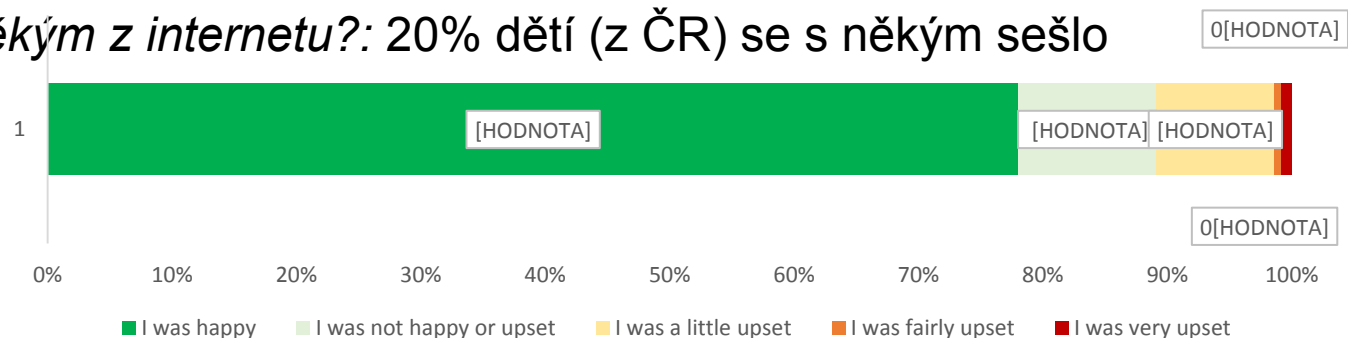
SHRNUTÍ KURZU

CO JSME PROBIRALI

Především rizika

- Byť s občasným poukázáním na možné pozitivní dopady – často dáno metodologií
- Př. EUKO II a meeting strangers:
  - *Setkal/a ses v posledním roce s někým z internetu?:* 14% dětí (z ČR) se s někým sešlo
  - *Bylo to setkání něčím nepříjemné?* 15% z nich (1.9% ze všech) řeklo „ano“
  - *Jak moc nepříjemné bylo?* 23% vůbec, 16% trochu, 12% docela dost, 22% hodně, 27% nevím
- EUKO IV:
  - *Setkal/a ses v posledním roce s někým z internetu?:* 20% dětí (z ČR) se s někým sešlo
  - *Jak ses po tom cítil/a?*

CO JSME PROBÍRALI

Především rizika

- Byť s občasným poukázáním na možné pozitivní dopady – často dáno metodologií
- Př. EUKO II a meeting strangers:
- **Nezapomínejte, že technologie přináší mnoho pozitiv!**
- **VLOžit euko graf happy meetigns**

Jen výběr témat

- Zkušenosti s ICT jsou široké – podobně jako „offline“
- Skoro u všech životních oblastí se lze ptát na to, jak do nich vstupují technologie

O SPOUSTĚ RIZIK SE VÍ...

A o spoustě se mluví

Pak jsou taková, o kterých se „tak nějak“ ví, ale moc se o nich nemluví

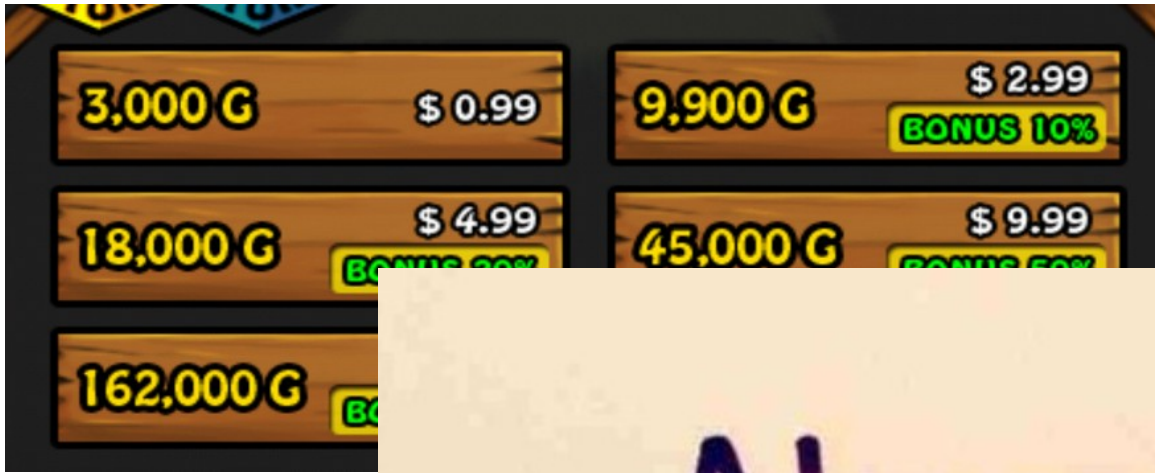
A taková, o kterých nevíme..?

HODNOTY PREZENTOVANÉ V MÉDIÍCH

- Staré téma v novém
- Reklamy
- Hierarchie ve hrách
- Stereotypy a karikované postavy

**INVITE FRIENDS
AND GET \$30**

Always ☺
BE POSITIVE!

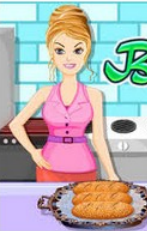
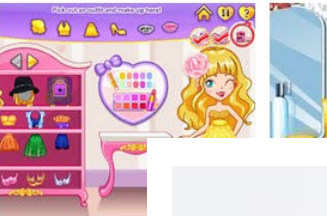

inky You
#nemuzestozastavit

Představujeme vám speciální edici Bubbleology Teri Blitzen Makyna016 a
Fallenka. Prostě a jednoduše #nemuzestozastavit

2:33

PLAY
GirlsPlay

You've made a decision. You won't stop. The pain is necessary, especially the pain of hunger. It reassures you that you are **STRONG, can withstand anything, that you are **NOT** a slave to your body, that you don't have to give into its whining.**

theonewithana.tumblr.com

PREVALENCE ED

Nejčastěji v pubertě, častěji dívky

Anorexie: 2-4%

Bulimie: 1-2%

Binge eating: 2%

Široký problém s mnoha dopady (a příčinami)

- Pacienti s anorexií 18x častěji páchají sebevraždy, 5x častěji umírají předčasně (nemoci)

STRÁNKY PODPORUJÍCÍ ED

Pro-ana/ pro-mia (ana – anorexia, mia – bulimia)

Stránky podporující a povzbuzující extrémní hubnutí

Častá prohlášení typu – „ana“ je životní styl, ne nemoc (porucha)

Podrobný popis anorexie a bulimie – aby čtenáři nebyli odhaleni u doktora

Motivační obrázky – [thinspiration](#)

Desatera nebo pravidla, která mají pomoci vydržet nejíst a podporovat

Podpůrné skupiny, diskuze, komentáře

<http://www.myproana.com/>

PROČ JSOU TYTO KOMUNITY RIZIKOVÉ?

Potenciální spouštěče rizikového chování

- Získání informací
- Upevňování již započatého rizikového chování
- Postoj k odborné pomoci nebo odborným informacím – často vnímána velmi negativně, zlehčována
- Pocit „normálnosti“ jednání
- Sociální nákaza

Stejné principy jsou v pozadí jakýchkoliv jiných (rizikových online) komunit

ZPĚT KE SHRNUÍ

Úroveň jednotlivce

- To je fokus psychologie
- Ale lze se ptát na to, jak technologie ovlivňují společnost, skupiny lidí, státy...

Metodologické problémy

- To, co „víme“, je poplatné tomu, jak se na to ptáme/díváme
- Hodně toho stále nevíme, na spoustu věcí se ptáme (zatím) problematicky a technologie nás často předbíhá a nestíháme na ni výzkumně reagovat
- **To ale neznamená, že to, co víme, je automaticky bezcenné**
- **..ani že by studie s možná nevhodně definovaným jevem byla celá bezcenná**
- **..a že „starší“ studie o vlivu technologií nám nemají co říct**

CO SI Z KURZU ODNESTE:

To, že důsledky toho, co děláme, závisí na kontextu

- Osobnostní predispozice, okamžitý stav, sociální okolí, širší sociokulturní rámec

Že kontext (nyní ve smyslu prostředí - ICT) může některé věci posilovat a jiné umenšovat, ale celkově je to jen nástroj, který sám o sobě nic nedělá

Že u online rizik se často setkáváme s mediální panikou a vyššími obavami než u offline rizik (přestože stejné riziko je častější a někdy i závažnější offline)

Že online rizika jsou v médiích často podávána velmi zkresleně a jednostranně

- **Což ale neznamená, že ve skutečnosti vůbec neexistují**

